

Vrijeme je da govorimo o Bogu

Pastirsko pismo biskupa Mainza,
Petera Kohlgraфа,
za korizmeno vrijeme 2024

Umschlagmotiv und Details:

Paul Klee (1879-1940)

Feuer bei Vollmond (1933)

Mischtechnik auf Leinwand, 50 x 65 cm

Foto: © Museum Folkwang Essen – ARTOTHEK

Herausgeber:

Bischöfliche Kanzlei/Publikationen Bistum Mainz 2024

Bischofsplatz 2, 55116 Mainz

Layout: B. Nichtweiß

Kroatische Übersetzung: Frano Prcela OP

Eine Version in Einfacher Sprache sowie Übersetzungen
in Sprachen von Gemeinden anderer Muttersprache im Bistum Mainz,
Fürbitten, eine Audio-Fassung und ein Video in Deutscher Gebärdensprache
stehen zur Verfügung unter

bistummainz.de/fastenhirtenbrief-2024

Herzlichen Dank für alle Hilfe bei den Übersetzungen!

Drage sestre i draga braćo u biskupiji Mainz!

Vrijeme je da govorimo o Bogu. U meditacijama teologa i borca otpora, Alfreda Delpa, iz 1944. godine pronalazim sljedeću misao: „Ta kako smo smjestili našeg Gospoda Boga u granice i ograde naše korisnosti, naše posebnosti, našeg osjećaja, našeg samoostvarenja itd. ... Boga se priznaje, poput svega Višnjega i Duhovnoga i Svetoga, samo ako je nas potvrđivao i podupirao našu svojeglavost i samovoljnost.“¹

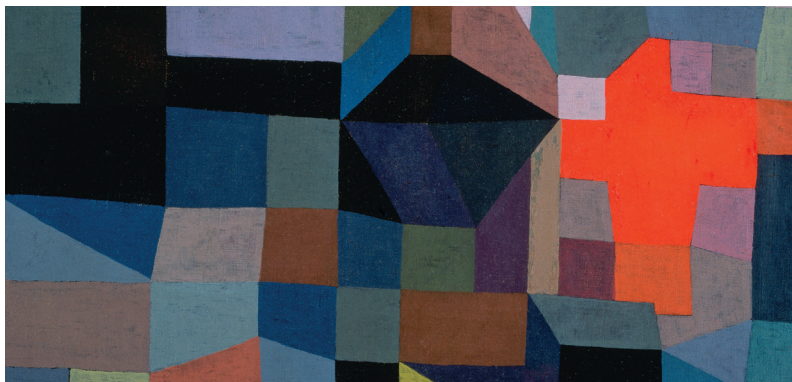
Moram priznati da se malo zaprepastim: 80 godina nakon nastanka ovog teksta njegova se temeljna tvrdnja čini aktualnijom nego ikada. Činjenica jest: Bog i traženje Boga, u našem vremenu, su od sve manjeg značaja. Možda razlog leži u tome što postoji dovoljno drugih ponuda za tobože ono što je korisno i što potiče čovjekove ideje. Izgleda da ne trebamo Boga, kako bismo ostvarili sebe i svoje ideje, kako bismo pronašli sreću i ostali zdravi. Čak i u Crkvi često podliježemo opasnosti da Boga trebamo samo kako bismo opravdali svoje ideje i ciljeve. No to ne može biti onaj Bog, o kojem Biblija govori i za kojeg su mnogi ljudi položili sve, pa čak i vlastite živote. Nekog tek korisnog Boga ne trebamo, On je postao izlišan.

¹ Alfred Delp, Meditationen „Gestalten der Weihnacht“. Roman Bleistein, Alfred Delp – Gesammelte Schriften. Bd. 4: Aus dem Gefängnis. Frankfurt am Main 1984, S. 200.

Dobro je da i u ovim vremenima mnogi ljudi u Bogu pronalaze uporište, utjehu i temelj svoga života. Angažiraju se u Crkvi zalažući se na razne načine za svoje bližnje jer na taj spoznaju da se oslobađajuće iskustvo vjere ne može zadržati za sebe. Međutim pogled na stanje svijeta ipak otežava čovjeku vjerovati u Boga, kakvoga se često prikazuje u našem navještaju. Kako može dobar Bog dopustiti rat, mržnju, razaranje, bolest i neizmjernu patnju u ovom svijetu? Do danas je ta tamna realnost svijeta najsnažniji argument protiv egzistencije svemoćnog, dobrog i milosrdnog Boga. Zasigurno se ratovi, mržnja i razaranje mogu obrazložiti zloporabom čovjekove slobode. No to objašnjenje ipak za mnoge ljude nije zadovoljavajuće. Previše je patnji koje se ne mogu objasniti na neki koliko toliko razuman način.

Ta nesigurnost u vjeri Bibliji nipošto nije strana. Po mome mišljenju najzabunjujuća knjiga Svetog pisma je knjiga o Jobu. Okvirno se u priči radi o sljedećem: Job je pravedan čovjek koji poštuje Boga, ljubi bližnjega svoga te sa svojom obitelji živi u skladu. Bog daje sotoni vlast da stavi Joba pod iskušenje. Malo pomalo Job gubi sve: svoju obitelj, svoju imovinu, svoje zdravlje. Međutim on ustraje u vjeri u Boga. Stoga priča o Jobu ima sretan završetak. Bog nagrađuje Joba za njegovu ustrajnost u vjeri. Sve mu se mnogostruko vraća: imovina, zdravlje, obitelj. Stječe se dojam da ni sam autor knjige o Jobu nije mogao izdržati čudnovatost i neobjašnjivost Božjeg ponašanja.

Posebno je potresan poduži srednji dio knjige. U njoj se Job hrva s Bogom, raspravljajući se sa svojim prijateljima. Prijatelji mu nude klasične odgovore utjehe. Žele objasniti patnju.

Po njima se mora raditi o pravdi koja iza svega stoji, navode kako Bog kažnjava zlo, što je Job očito jednom i učinio. Oni imaju odgovor za njegovu životnu situaciju. Za događanja u svijetu i u životu svoga prijatelja imaju jasna objašnjenja. Patnja je kazna; čovjek je odgovoran, a za to se Boga ne može smatrati krivim. Job pak nije zadovoljan tim odgovorima. Pitanje patnje ostaje otvoreno.

Bog nije koristan. Bog do danas ne pruža jednostavan odgovor na teška pitanja koji muče čovjeka. Jednostavno je oprostiti se od Boga, jer mi on ne koristi. Izbjegavati pitanja o zlu i patnji, ne čini mi se baš jednostavnim. A još je manje jednostavno svoga Boga, za kojeg znam da me nosi, isključiti iz svega. Odgovor koji je Bog dao Jobu ostavlja me bez teksta. Bog naime kaže Jobu otprilike ovako: Mali čovjek Job ne može shvatiti što je veliki Bog sve sposoban učiniti. Čovjek navodno mora prihvatiti da Boga ne može prozrijeti. U knjizi o Jobu Bog se ne nudi ni kao rješavatelj problema. Pa čak kada pogledam Novi zavjet: pored svekolikih radosnih vijesti u Isusovom životu, naš pogled u njegovu smrt na križu, koja se prikazuje

kao volja Očeva, doista ne predstavlja jednostavno rješenje za stvarno razumijevanje Božje volje. Čak ni Uskrs nije tek sretan završetak nakon Velikog petka.

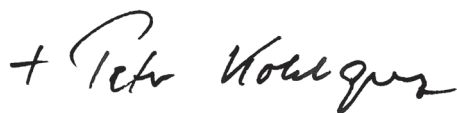
Vrijeme je da govorimo o Bogu. I to u svojoj raznovrsnosti iskustava vjere, jer naravno da ostaje iskustvo ljubavi, razumijevanja, prijateljstva i blizine. No postoji i iskustvo u kojem smo primorani izdržati činjenicu da ne razumijemo, a unatoč tome ostati u vjeri i naposljetku imati nadu da Bog želi meni i svijetu dobro. Nekima kao molitva ostaje samo tužaljka protiv Boga, što je često zaboravljen molitveni stav psalama. Kada ljudi i ne vjeruju u Boga, bilo zato što ne mogu ili ne žele ili jer im se pitanje Boga više ne postavlja: Bog je prisutan. Božja prisutnost ne ovisi o vjeri ljudi.

Za one koji vjeruju, ostaje Jobovo iskustvo: pored svih različitih pristupa vjeri u Boga, On ne služi kao moj ili naš instrument za ljudske planove. Ne smijemo si pitanje o Bogu previše pojednostaviti. Možda je za nas kršćane najbolji odgovor na pitanja o patnji i ulozi Božjoj da moramo biti spremni patnju, mržnju, rat i još mnogo toga prema svojim mogućnostima aktivno mijenjati. Možda su Jobovi prijatelji trebali manje raspravljati o Bogu, a više aktivno pomagati. Tako naše mjesto kao Crkvom treba uvijek biti na strani onih koji pate, što ostaje i zadaća svakog od nas.

Vrijeme je da govorimo o Bogu. Možda bismo to mogli i ovako formulirati: Vrijeme je da, „djelujemo po Božju“.

Želim vam blagoslovljeno korizmeno vrijeme.

Neka nas blagoslovi svevišnji
i trojedini Bog, Otac i Sin i Duh sveti

A handwritten signature in black ink that reads "+ Peter Kohlgraf". The signature is written in a cursive, flowing style.

+ Peter Kohlgraf
Biskup Mainza

Mainz, 1. korizmena nedjelja 2024

„Ne smijemo si pitanje o Bogu previše pojednostaviti. Možda je za nas kršćane najbolji odgovor na pitanja o patnji i ulozi Božjoj da moramo biti spremni patnju, mržnju, rat i još mnogo toga prema svojim mogućnostima aktivno mijenjati.“

